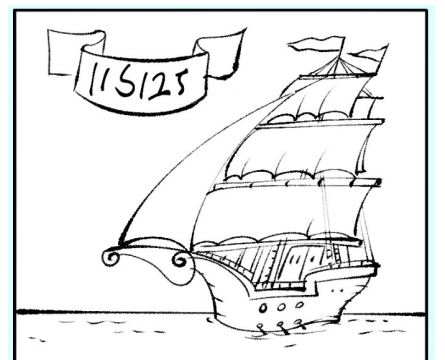
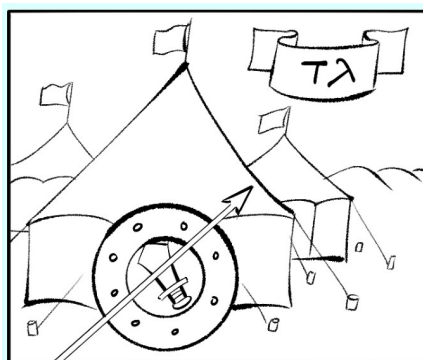
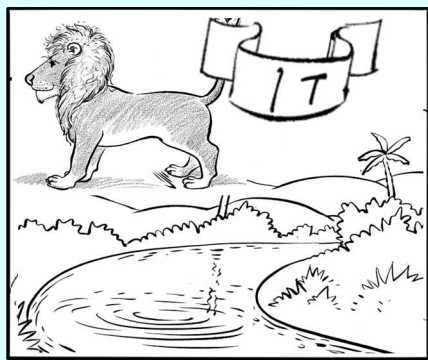
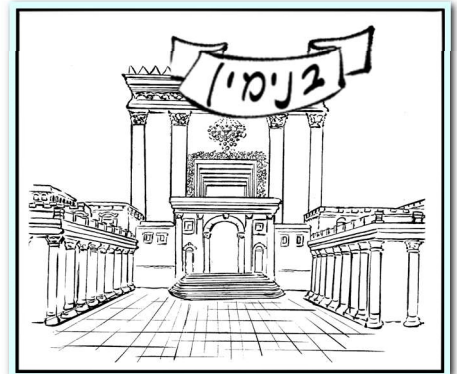
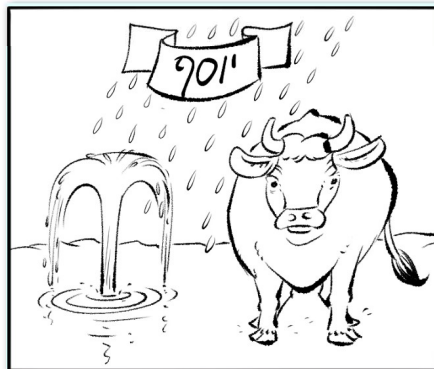
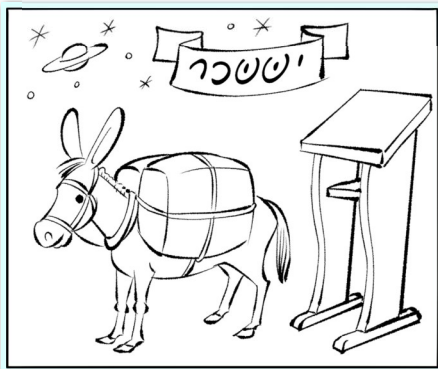

זאת הברכה

אשר ברח משה איש האלקים
את בני ישראל לפני מותו

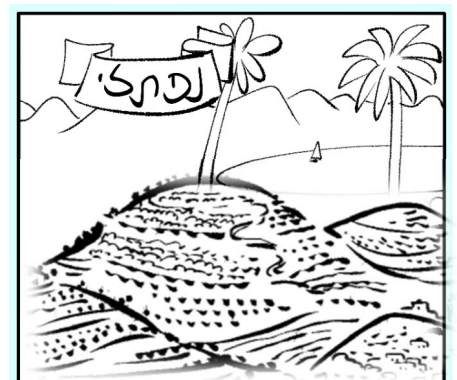
פרשת וזאת

הברכה

עבודת חזרה וסיכום

ע"פ פירוש רש"י

(ובתוספת הבנה ע"פ רש"י כפשוטו)

שם: _____

פרשת וזאת הברכה

עבודת חזרה וסיכום

ע"פ פירוץ רש"י (ובחוספת הבנה ע"פ רש"י כפשוטו)

"וְזֹאת הַבְּרָכָה" מתי בירך משה רבנו את ישראל? _____ - "שאם לא עכשיו

_____ , שזה הזמן הנכון והראוי ל _____ בו את ישראל.

מה החל משה לומר תחילה? את _____ של _____ .

מה המשיך משה לומר אחר כך? את _____ של _____ .

ובשבח שאמר משה לה' הוזכרה הזכות של _____ . ומהי? שאף אחת מאומות העולם

לא הסכימו לקבל את התורה אלא רק עם _____ . - וכל זה דרך ריצוי שיתרצה הקב"ה

לקיים את הברכות – שכדאי הם אלו (ישראל) שתחול עליהם _____ .

"וַיֹּאמֶר ה' בְּסִינֵי בָא"

לקראת מי יצא ה' ? _____ - כחתן היוצא לקראת _____

מתי יצא לקראתם? _____ .

מאילו מילים לומדים שה' יצא לקראת ישראל? " _____ "

"וַיִּרְזוּ בְּיַד ה' לְמֹד" מי הם "שעיר" שהציע להם ה' לקבל את התורה ולא רצו? _____

"הַזִּפְיָע בַּיַּהַר פָּאָרָן" מי הם אלו בהר פארן שהציע להם ה' לקבל את התורה ולא רצו

לקבלה? _____ .

"וְאַתָּה מִרְבֵּבֵת קָדְשׁ" אל מי הגיע ה' עם מקצת מעשרות אלפי מלאכי הקודש? _____

איך לומדים שה' בא רק עם מקצת ממלאכיו ולא עם רובם או כולם? _____

במה שונה בזה ה' מבשר ודם? _____

"מִיִּבְיָנוּ אֵשׁ דָּת לְבוֹ" פירוש א': שהתורה היתה כתובה לפניו באש _____ על גבי אש

_____ - וכתב האש של דת התורה נתן לישראל בלוחות, שכתבו ה' בכתב יד _____.

פירוש ב': כתרגומו - שנתן ה' לישראל את התורה (שהיא כתב יד ימינו) מתוך ה _____.

פירוש ב'	פירוש א'	המשך שבח עם ישראל:
גם בשעת חיבתן של _____ העולם, שהראית להם פנים שוחקות ו _____ את ישראל בידם, היו -	(חוץ מאת ישראל) גם חיבה יתירה חיבב ה' את ה _____, שכל אחד ואחד מהם קרוי " _____ "	אָף זֹכֵב עֵבְרִים
כל קדושיד בידך. - כל _____ טוביהם של ישראל _____ בדך ולא משו מאחריך, ואתה שומרם.	ונפשות ה _____ גנוזות איתו לעולם הבא. כמו שנאמר: "וְהִיָּתָה נֶפֶשׁ אֲדוֹנָי צְרוּרָה בְּצִרּוֹר הַחַיִּים אֶת _____ אֶלְקִיד"	כָּל קְדֹשִׁיו בְּיָדְךָ
והם מתמצעים (משפילים עצמם) ומתכנסים לתחת _____	והם (ישראל) _____ לכך - ראויים לברכות, שהרי תכו (הכניסו) עצמן לתוך תחתית ההר ל _____ בסיני.	וְהֵם יִתְכּוּ לַרְגְּלֶךָ
ומקבלים גזרותיך ודתותיך ב _____ ואלה דבריהם: "תִּנְרָה צְנָה לָנוּ מוֹרָשָׁה - יְרוּשָׁה הִיא ל-קְהֵלְתָּ _____" - אחזנוה ולא _____.	וקיבלו ונשאו עליהם את עול _____.	יִשָּׂא בְיַדְךָ בְרִיתֶיךָ

שבטים _____ הכניסו עצמם _____

עשרות אלפים _____

**איך כגז
בגורה?**

היכן רואים שכל אגב מן השבטים קרוי עמ? שכשהיה עתיד _____ להיוולד אמר הקב"ה ליעקב: " _____ וקהל גוויים יהיה ממך" - ולכאורה איך קרא לבנימין " _____ " - עס, הרי היה יחיד? אלא שכל ה _____ היו חביבים לפני ה' ולכן לכל אחד מהם קרא " _____ ".

"ויהי בישורון מלך"

מיהו: "ויהי" - _____ . "בישורון" - _____

על מי נהיה ה' למלך? _____ - שנקראים " _____ "

מדוע מיוחדים ישראל במלכות ה' עליהם יותר מכל העולם? _____

"בְּהִתְאַסֵּף רְאִישֵׁי עַם יִזְדּוּ שְׁבֻטֵי יִשְׂרָאֵל"

פירוש א: אמר משה לה': "בְּהִתְאַסֵּף" - בכל סיכום החשבון של כלל ישראל ומעשיהם הטובים - ראויים אלו ש _____ . - מגיע להם הברכות.

פירוש ב: מתי ה' מולך על ישראל? דווקא "ב _____ ראשי עם _____ שבטי ישראל" - כשהם יחד ב _____ אחת ויש _____ ביניהם, רק אז הוא מלכם אבל לא כשיש _____ ביניהם.

ברכות השבטים

ראובן

"יְזִי רְאוּבֵן וְאֵל יָמֹת"

מה בירך משה את ראובן במילים "יְזִי רְאוּבֵן וְאֵל יָמֹת"?
יְזִי רְאוּבֵן וְאֵל יָמֹת?"

"יְזִי רְאוּבֵן" - בעולם ה _____ - שלא יכרת שבטו לעולם. (רמב"ן)

"וְאֵל יָמֹת" - לעולם ה _____ - שיקום לתחיית המתים.

מדוע היה נצרך ראובן לברכה מיוחדת זו?

כדי שלא יזכר לו (בעוה"ז ובעוה"ב) מעשה _____ . (שלאחר מיתת רחל עקר ראובן את מיטתו של יעקב מאהל בלהה אל אהל לאה אימו)

וַיְהִי בַּיּוֹם הַהוּא וַיִּשְׁכַּב אֶת בְּלָהָה... וַיְהִי בְּנֵי יַעֲקֹב

"מיתיו" זה אנשיו) שבני שבטו של ראובן יהיו נספרים במנין שאר ה _____ , ולא יגרום מעשה בלהה להוציאם מכלל מנין ישראל.

מה התורה כותבת לאחר מעשה בלהה שמכך לומדים שראובן לא יצא ממנין שאר בני יעקב בגלל מעשה זה? **"וַיִּשְׁכַּב אֶת בְּלָהָה... וַיְהִי בְּנֵי יַעֲקֹב** _____ " - שראובן כלול בתוכם

ולא יצא ממנין שאר בני יעקב.

יהודה

"וַיָּאֵת לַיהוּדָה"

מזוה סמך משה את ברכת יהודה לראובן?

פירוש א': מפני ששניהם _____ על _____ (חטא) שבידם.

- ראובן הודה במעשה בלהה, ו _____ הודה במעשה תמר, שאמר "צדקה ממני". ועליהם נאמר (איוב ט"ו) **"אֲשֶׁר חֲכָמִים _____ וְלֹא כִחְדוּ מַאֲבוֹתָם, לָהֶם לְבַדָּם נִתְּנָה הָאָרֶץ וְלֹא עָבַר _____ בְּתוֹכָם"** - שהודו ראובן ויהודה בעוונם ולא הסתירו מאבותיהם, ובשכר זה ניתנה להם ארץ ישראל.

פירוש ב': שכל _____ שנה שהיו ישראל ב _____ , היו _____ יהודה מתגלגלים בארון (שנשאוהו בתוכו). **מדוע?** מפני שקיבל עליו _____ (כשהתחייב לאביו להיות ערב שבנימין יוחזר בשלום ממצרים) שנאמר: **"כִּי עֲבָדְךָ _____ אֶת הַנֶּעַר... וְחָטָאתִי לְאָבִי כָּל הַ _____"**.
ואמר משה לפני הקב"ה מי גרם ל _____ שיודה במעשה בלהה? _____ . - ע"י

שראה ראובן שיהודה הודה במעשה תמר, אם כן "וְזָאת לַיהוּדָה"? - האם כך ראוי ליהודה שיתפרקו עצמותיו בבזיון? מיד - "שמע ה' קול _____" וחזרו עצמותיו למקומן.

"וַיֹּאמֶר שְׁמַע ה' קוֹל יְהוּדָה"

על אלו **מלכים** מזרעו של יהודה ביקש משה שהקב"ה ישמע אל תפילתם בעת צרתם?

- 1) _____ (בעת צרותיו)
- 2) _____ (בעת חנוכת בית ה _____)
- 3) _____ (מפני ה _____ שבאו להילחם בישראל)
- 4) _____ (מפני ה _____ שבאו להילחם בישראל)
- 5) _____ (מפני _____ שצר על ירושלים)

"וְאָל עַמּוֹ תְּבִיאֵנּוּ"

ביקש משה מה' - שאת כל מלכי יהודה (שהתפלל עליהם שתתקבל תפילתם) יחזירם למקומם ל _____ - ולא יפגעו מהמלחמה.

"יָדְיוֹ רַב לּוֹ"

ששבט יהודה **לבדו** - יריבו את _____ וינקמו את _____ ולא יצטרכו לעזרת אחרים.

"וַעֲזָר מִצָּרָיו תִּתֶּינָה"

על מי התפלל כאן משה רבינו שה' ישמע את תפילתו?

על _____ במלחמת _____ - כמו שנאמר: "וַיִּזְעַק _____ וְה' עֲזָרוֹ"

פירוש 2: "שְׁמַע ה' קוֹל יְהוּדָה" מפני ששבט שמעון לא זכה להתברך מפי משה בפני

עצמו, רמז כאן משה ברכה ל _____ מתוך ברכותיו של _____.

ומהי המרכה? שכש _____ את ארץ ישראל לשבטים נטל שבט _____ את חלקו

מתוך הנחלה שנפלה בגורלו של שבט _____, שנאמר: (יהושע יט, ט) "מִחֶבֶל בְּנֵי _____ נְחִלַת בְּנֵי _____".

מִצִּוַת לֹא יִחַד מִשֵּׁה לְעַמּוֹן בְּרַכָּה בְּפִי עַמּוֹן? כי למשה היתה תרעומת על _____

על מה שחטא ב _____ (שעיקר החוטאים שם היו משבט שמעון).

לוי

"וּלְלֵוִי אָמַר" ועל לוי אמר משה - "תְּבַיֵּה וְאֶרְיָה" - כלפי

השכינה מדבר משה, ומבקש שאת ה"אורים והתומים"

(שם ה' המפורש שהיה מונח בין קפלי החושן ועל ידו היה החושן מאיר) "לְאִישׁ

זֹסִידָךְ" - יתן לחסידיו שהם שבט _____.

"אֲשֶׁר נָסִיתוּ בְּמִסֵּה תְּרִיבָהּוּ עַל מִי מְרִיבָה"

פירוט א': "אֲשֶׁר נָסִיתוּ בְּמִסֵּה" - כשלא היה מים ברפידים עמדו בני לוי בנסיון של "מסה

ומריבה", ולא התלוננו עם שאר ה_____ על משה.

"תְּרִיבָהּוּ עַל מִי מְרִיבָה" - בחנת את שבט לוי במי מריבה ונמצאו נאמנים.

פירוט ב': על מי התכוון משה במילים "תְּרִיבָהּוּ עַל מִי מְרִיבָה"? _____

שאמר משה לה' שהחמיר ביותר בענשו של אהרון במעשה מי מריבה, שהרי הוא עצמו נענש

ולא נכנס לארץ כיון שכעס על העם ואמר "שְׁמָעוּ נָא הַיְיָ הַמֶּן הַסֵּלַע הַזֶּה נּוֹצֵיא לְכֶם

מִיָּם", אבל אהרון ומרים שגם הם נענשו ולא נכנסו לארץ, מה עשו?.

"הָאָמַר לְאָבִיו וּלְאִמּוֹ לֹא רָאִיתִיו וְאֵת אֶזְוִיו לֹא הִכִּיר וְאֵת בְּנָיו לֹא יָדָע"

איזה לוי אומר משה לה' על בני לוי? שכשחטאו ישראל בחטא ה_____ ואמרתי "מי לה'

_____ "נאספו אלי כל בני _____ וציוויתים להרוג את כל החוטאים בעגל בלי לחמול על

קרובי משפחתם.

אלו קרובי משפחה מוזכרים בפסוק (ט) שהרגום בני לוי בלי לחמול עליהם? _____

מזוה א' אפסר אפרס שמזוהר כאן בכל קרובים אלו כפסוק?

כי הרי הם שבט _____, ומשבט לוי לא _____ אף אדם. כמו שנאמר: "וַיֹּאסְפוּ אֵלָיו _____

בְּנֵי לְוִי" - מכאן שכל בני _____ היו כשרים ולא _____.

אלא כך צריך אבא:

הַאִמֵר לְאָבִיו וּלְאִמּוֹ - מדובר באבי _____ (סבו מאמו) והוא מ_____.
 (שאביו הלוי התחתן עם ישראלית, כך שהסבא - אבי אימו הוא _____, והנכד הלוי הרג
 את סבו הישראל שחטא בעגל).

וְאֵת אָחִיו לֹא הִפִּיר - מדובר באחיו מ_____ - שהוא ישראל.

(אביו לוי ואימו ישראלית, ולאימו יש בן מנישואים לישראל אחר, יוצא שלאח הלוי יש אח
 מאימו שהוא ישראל, ואותו הלוי הרג כיון שחטא בעגל).

וְאֵת בְּנָיו לֹא יָדַע - מדובר בבן _____ . (נכד שלו מבתו, שבתו התחתנה עם ישראל, ונכדיו
 מהם הם _____, והרג את נכדיו הישראלים (הקרויים בנים) כין שחטאו בעגל).

"כִּי שָׁמְרוּ אִמְרֹתָי" איזה ציווי שמרו בני לוי בזה שלא חטאו בעגל?
 "_____ על פְּנֵי"

"וּבְרִיתָי יִנְצְרוּ". איזה ברית שלא שמרו ישראל, שמרו כאן בני לוי? _____.

הֵיכַן זֶה קָרָה? ב_____. - כשנולדו התינוקות במדבר, בני ישראל לא _____ את בניהם
 מפני הסכנה, אך בני _____ היו _____ את בניהם גם ב_____ - ובטחו בה' שלא ינזקו
 מהמצווה.

לְמָה אומר משה לה' שראויים הם בני לוי?

"יִזְרוּ מִשִּׁפְּטֵיךָ לְ _____ וְתוֹרֹתֶיךָ לְ _____" - ראויים הם להיות מורי הוראה
 ב_____.

"יִשְׁלִימוּ _____ בְּאֶפְרַיִם וְעַל מוֹבְזוֹתָי" - ראויים הם לעבודת בית ה _____,
 להקטיר _____ וקרבנות עולה הנקראים "_____". (שקרבן עולה עולה כולו ונקרב ע"ג
 המזבח ואינו נאכל כלל).

"בְּרַךְ ה' זֵוִילוֹ" - תברך את רכושם, "וּפָעַל יָדָיו תִּרְצֶה" - תקבל ברצון את עבודתם
 בבית המקדש.

"מוֹזוֹן מִתְנַיִם קָבוּי" - מה התפלל כאן משה רבינו למה?

שיכה את הקמים נגד שבט _____ - מכת _____ שזה מכה גדולה המפילה את האדם.

לא מי נאמרה גפילה זו - שהי ימחץ את אגניהם?

פירוש א': _____.

פירוש ב': משה רבינו ראה שעתידיים _____ ובניו להילחם עם ה _____ והתפלל עליהם,

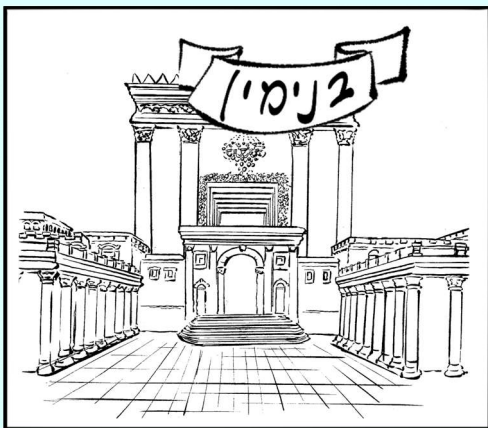
כיון שהיו מועטים, י"ב בני _____ ואלעזר - כנגד כמה _____ יוונים, ועליהם

התפלל משה: "פָּרַךְ ה' _____ ופִּעַל יָדָיו תִּרְצָה" - שהי יברך את חיל צבאו המועטים כדי

שיתגברו על ה _____ המרובים.

"וּבִישָׁנָאֵיוּ בֵּן יְקוּבוֹן" - תמחץ את הקמים נגדו ואת משנאיו מלהיות להם _____ (קימה)

ממפלתם.

בנימין

מזוה הקדים משה את ברכת בנימין לברכת
אזר השטים, הרי היה הצער שבאחים?

לפי שברכת _____ עוסקת בעבודת ה _____ וברכת בנימין עוסקת ב _____ בית

ה _____ בחלקו של בנימין - לכן הקדים וסמך את ברכת _____ לברכת לוי.

למה סמך משה את ברכת יוסף (שלאחריו) - לברכת בנימין? כי גם _____

זכה שמשכן _____ היה בנוי בחלקו.

אם כך מדוע הקדים את בנימין ליוסף? כי בית _____ (-ביהמ"ק שקדושתו לעולם)

חביב בעיני ה' יותר מ _____ (-שקדושתו היתה רק לזמנו)

"לְבִנְיָמוֹן אָמַר יְדִיד ה' יִשְׁכֵּן לְבֶטְחוֹ עִלָּיו"

"זוֹפֵף עִלָּיו כָּל הַיּוֹם" ה' מכסה את בנימין ו _____ עליו על ידי שריית השכינה בתוכו.

מה לומדים מהמילה "כל היום"?

(אף לאחר חורבן בית המקדש. שלא זזה שכינה משם)

"וּבֵין כְּתָפָיו שָׁכַן"

איך מתאר בפסוק חלק נחלתו של בנימין עם בית המקדש היה בני?
 "וּבֵין _____" - שבגובה ארצו של בנימין היה בית המקדש בנוי.

מה לומדים מזה שנאמר "ובין כתפיו שכן" (שזה מקום נמוך ממקום הראש של השור)?

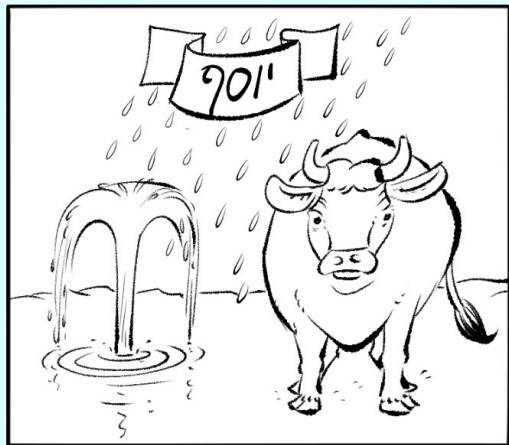
שהמקום שנבנה בו ביהמ"ק היה נמוך _____ אמה מ"עין עיטם" (מקום הסמוך להר הבית), ובתחילה

היתה דעתו של _____ לבנות את בית המקדש ב"עין עיטם", אך כיון שכתוב "ובין

_____ שכן", אמרו "נחתי ביה פורתא" - נבנה אותו במקום _____ מעט. ולכן בחר

הקב"ה בהר הבית הנמוך מעין עיטם כי הוא מקום יפה יותר, ודומה לכתפי ה _____, שאין

לך מקום משובח בשור יותר מ _____.

יוסף

"וּלְיוֹסֵף אָמַר מְבֹרָכַת ה' אֲרִצּוֹ" - מאת הקב"ה.

ואעפ"י שכל ארץ ישראל מבורכת, לא היתה בנחלת

ה _____ - ארץ מלאה כל _____ כארצו של _____.

"בּוֹמֶגֶד שְׂמִימִים מְטָל וּבִמְתָהוֹם רִבְצָת תְּנוֹזָת

וּבּוֹמֶגֶד תְּבוֹאֵת שְׂמִישׁ וּבּוֹמֶגֶד גְּרֵשׁ יְרוּזִים"

על ידי מה ארצו של יוסף תתברק במיני מזרים ומעצנים? " _____ "

מה עולה ומרטיב את ארצו של יוסף וכך מתברכת? " _____ "

מה גורם למתיקות הפירות שבארצו? " _____ "

מה גורם לעצימת פירות הארצה שעצירתם בלילה? " _____ "

מה הפירוש השני של "וּבּוֹמֶגֶד גְּרֵשׁ יְרוּחִים"? _____

"וַיִּמְרָאשׁ הָרִי קָדָם"

מה הוקדם בארצו של יוסף? **פירוש א'**: _____.

פירוש ז': ה _____ שבארצו של _____ קדמה בריאתו במעשה בראשית לשאר ה _____.

"וּמִמְגַד גְּבַעוֹת עוֹלָם"

מה לומדים מהמילים "וממגד גבעות עולם"? שיש בארצו _____ העושות פירות ל _____
- ואינם פוסקות מחמת עוצר ה _____.

"וּמִמְגַד אֶרֶץ וּמְלֵאָה"

- מבורכת ארצו ממתיקות גידולי הארץ ומלואה. ("ומלואה" - הסחורות שעוברות שם. רלב"ג)

"וַיִּרְצוֹן עֵינָי סִנְהָ"

ארצו של _____ מבורכת מרצון ונחת רוח של _____ - הנגלה אלי בסנה.

מה הפירוש "רצון"? _____ רוח ו _____.

"תָּבֹאֲתָה לְרֵאשׁ יוֹסֵף" - הברכה מגיעה על ראש _____

"וּלְקַדְקַד נְזִיר אֶזְוִיו"

מדוע יוסף נקרא "נזיר אֶזְוִיו"? _____.

"בְּכוֹר שְׁוֹרוֹ הָדָר לוֹ"

מה כוונת המילה "בכור"? _____.

על מי נתנבא כאן משה שיצא מיוסף - שכוחו חזק כשור? _____ - שכוחו לכבוש
כמה _____ בבת אחת.

"וְקַרְנֵי רֵאִם קָרְנָיו"

מדוע המשיל משה את קרני יהושע לקרני ראם ולא לקרני השור?

שמשו נתן בברכתו ליהושע גם את **כוחו** של ה _____ (שכוחו חזק לעומת הראם שפחות
חזק) וגם **יופי** כקרני _____ (שקרניו נאות לעומת ה _____ שקרניו אינם יפות).

"בָּהֶם עַמִּים יִנָּזֵז יוֹדוּ אֶפְסֵי אֶרֶץ"

מי הם "אפסי ארץ" שהכה יהושע כאחד וכבש את ארץ ישראל מידם? _____

מבוא התקב"צ כל נאכי תבא לארץ ישראל והקיאו בה ערס?

_____ - שכל הגויים חומדים אותה וחפצים בה.

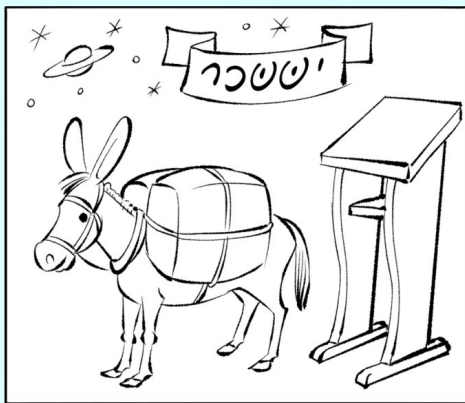
"וְהֵם רַבְבוֹת אֶפְרַיִם"

מי זה "והם"? אותם ה_____ (כלומר: העמים המנוצחים) - הם הרבבות שהרג

_____ שבא משבט _____.

"וְהֵם אֶלְפֵי מְנַשֶּׁה"

על מי נתנבא כאן משה? - על ה_____ שהרג _____ במלחמת _____.

יששכר וזבולון

מה השוני בברכות שבירך משה את חמשת השבטים

האחרונים, משאר השבטים שבירך קודם?

_____ - וְזַבּוּלֹן אָמַר שִׁמְחַ זְבוּלֹן... וְלִגְדָאָמַר בְּרוּךְ מְרַחֵב גֵּד וכו'

מי הם חמשת השבטים הללו? (1 _____ (2 _____ (3 _____

(4 _____ (5 _____

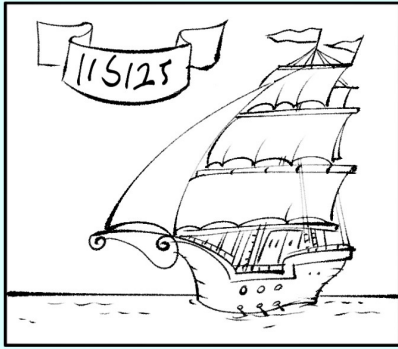
מדוע כפל את שמותיהם? כדי ל_____ ולהגבירם.

מדוע היה צריך לחזקם? _____

מה עשה יוסף עם חמשה שבטים אלו כשירדו אליו למצרים ומדוע? _____

_____ שנאמר: "אֶחָיו אֶחָיו

לָקַח חֲמִשָּׁה אָנָשִׁים וַיַּצִּיגֵם לִפְנֵי _____."

"וְכַל־בּוֹכֵן אָמַר שְׂמוֹז זְבוּלָן בְּצִאתְךָ וַיִּשְׁשָׁךְ בְּאַהֲלֶיךָ"

מצום כלם משה את זבולון ויששכר בהרכה אחת

יחזיו? כי _____ ו _____ עשו שותפות: זבולן לחוף

ימים ישפון - הוא היה יוצא לעסוק בפרקמטיא (סחורה) בספינות והיה מתפרנס מכך ומפרנס בזה את _____, ובני יששכר יושבים ו _____ (בלי טרדת פרנסה).

מצום הקצים משה את זבולון הצער ליששכר הצלום ממנו? _____

מה בירך אותם משה?

115125 - "שמוז זבולן בצאתך" - הצלח בצאתך לעסוק ב _____.

יששכר - "ויששכר באהליך" - הצלח ב _____ אהליך ל _____ (להורות תורה לישראל) לישב

ולעבר _____ (ב' אדרים) ולקבוע _____ (עיבור החודש, הוספת יום נוסף - ל' בחודש) כמו שנאמר: "וּמִבְנֵי יִשְׁשָׁכָר יוֹדְעֵי לְ _____ לְ _____" ...

כמה ראשי סנהדרין מיששכר היו עוסקים בעיבור השנים וקביעת החודשים של פיהם נהאו כל ישראל? _____.

"עמים הר יקראו" ...

פירוש א':

"עמים הר יקראו שם יבזוזו זבזוי צדק"

מי הם "עמים" (לפירוש א' ברש"י)? _____ (שכל שבט בפני עצמו קרוי עם)

לאיזה הר השבטים יתאספו? _____ . מתי? _____ - ושם יזבחו קרבנות.

וזה יהיה ע"פ קביעת העיתים וקביעת החדשים והחגים של שבט יששכר.

"כי שפע ימים ינקו"

בני יששכר זבולון יתפרנסו מהשפע הבא מן ה _____ וכך יהיה לבני יששכר פנאי

ל _____ (ולקבוע המועדים)

"וישפני טמוני זול"

והם יתפרנסו ממינים יקרים המכוסים והטמונים ב _____.

מה הם מינים אלו? (1) _____ - מין דג חשוב.

(2) _____ - שמדמו צובעים את התכלת.

על מה התרעם זבולון וביקש למות?

על נחלתו שלא היתה משובחת כחלקו של _____ . (שנאמר: "נפתלי על מרומי שדה"

- שהיו בה שדות וכרמים) - וענה לו ה' שכל ישראל יצטרכו לו ע"י החילזון שיעלה בחלקו.

פירוש 2:

"עַבְיִים הָרַ יִקְרְאוּ שָׁם יִבְזֹזוּ וְיִבְזִי צֶדֶק"

מי הם "עמיים" (לפירוש ב' ברש"י)? _____ העולם.

שעל ידי הסחורה של _____ היו תגרי - סוחרי אומות העולם מגיעים אל ארצו, והוא

עומד על גבול ארץ ישראל וסוחר עמהם, והם אומרים: "הואיל וכבר _____ (וטרחנו

לבוא) עד כאן, נלך עד _____ ונראה מה _____ (אלוקיה) של _____ זו ומה מעשיה,

והם רואים שכל ישראל עובדים לאלוק _____ ואוכלים מאכל _____, ולא כגויים

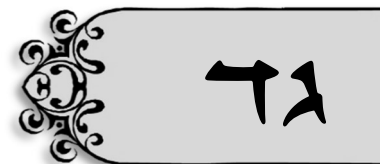
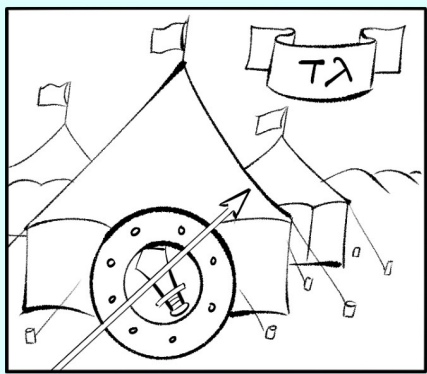
שאלוהיהם שונים (עבודות זרות שלהם שונים זה מזה) ואין אומה אוכלת מזולתה.

מה אמרו התגרים כשראו זאת? " _____ אומה _____ כזו" ומתגיירים שם - שנאמר

"שם _____ זבחי _____"

וכל זה קורה בזכות "כי שפע _____ יינקו" - שהים נותן ממון ב _____ לזבולון

ויששכר (ושם פוגשים התגרים ומתגיירים).

"וּלְגַד אָמַר"...

מה לומדים מהמילים: "בְּרוּךְ מְרֻזֵיב גָּד"? שהיה תחומו של _____ מתרחב והולך כלפי

_____ ארץ ישראל (כי היה כובש ערים נוספות מהאומות היושבות לגבולו).

"כָּל־בֵּיא שָׁכֵן"

מדוע נמשל גד כאריות? _____

"וְטָרַף יְרוּעַ אֶף קֶדְקֵד"

מדוע היו ניכרים (ומשוניים) הרוגי אויביהם של שבט גד משאר הרוגים? _____

_____ - וזה שנאמר: "וְיָטַרְף זְרוּעַ אֵף (עם) _____" (ראש).

"וַיֵּרָא רֵאשִׁית לוֹ"

איזה נחלה בחר גד לקבל ראשון? _____, שמקום זה הוא ראשית כיבוש ה_____.

"כִּי שָׁם זָזְלַקְתָּ מִזֹּזְקֶק סָפוֹן"

מדוע רצה גד דווקא את נחלה זו בארץ סיחון ועוג? _____

מי הוא המחוקק? _____ (שחקק וכתב את התורה מפי ה'. [ספרי].)

מה היה "ספון" מכוסה וטמון מכל אדם? _____, שנאמר: "ולא

_____ איש את _____ עד היום הזה".

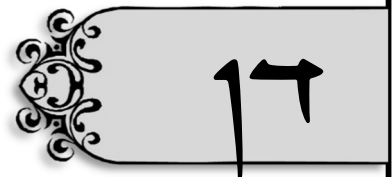
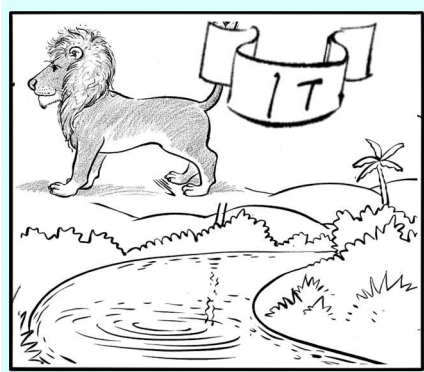
"וַיֵּתֵא רֵאשִׁי עִם צְדָקְתָּ ה' עֲשֵׂה וּמִשְׁפָּטָיו עִם יִשְׂרָאֵל"

על מי נאמר "וַיֵּתֵא (ויבוא) רֵאשִׁי עִם"

פירוש:	ל מ אי הדברים אמורים?	
"וַיֵּתֵא רֵאשִׁי עִם" - שבט _____ היו הולכים בראש הלוחמים במלחמת _____ הארץ כיון שהיו _____. ושבט גד - "צְדָקְתָּ ה' עֲשֵׂה" - קיימו את דבריהם ושמרו את _____ לעבור עם ישראל את ה _____ ולהילחם יחדיו בעמים עד שכבשו וחילקו את הארץ ורק אז חזרו לנחלתם - ארץ סיחון ועוג. "וּמִשְׁפָּטָיו עִם יִשְׂרָאֵל" - ועשו כמו המשפט שהתנו עם ישראל שיעזרו להם במלחמה.		פירוש א'

פירוש ב'

"וַיֵּתֵא רֵאשֵׁי עָם" - _____ רבינו בא ועמד בראש העם
 במלחמת סיחון ו _____ ולא נהג כמלכי הגויים ששולחים
 חייליהם להילחם לבד, ועל זה נאמר "צִדְקַת ה' _____"
 "וּמִשְׁפָּטָיו עִם יִשְׂרָאֵל" - ולימד את ישראל את משפטי ה'.
 (תרגום יונתן)

"וְלִדָּן אָמַר דָּן גֹּר אַרְיֵה"

מדוע גם דן נמשל לאריה?

ולכן בירכס משה שיהיו חזקים וגיבורים כ _____ ויהיה בכוחם להגן מהאויבים הבאים על ישראל.

"יִזְנֶק מִן הַבָּשָׂן". מה הפירוש "יזנק מן הבשן"?

פירוש א': כתרגומו: "אַרְעֵה שְׂתִיָּא מִן נַחְלֵיא דְנָגְדָן מִן מְתָנָן" - ארצו שותה מן ה _____ הנמשכים מן הבשן.

באיזה נהר מצוהר כאן שהוא מנזק מן הבשן? _____, וכיון שזינוקו

וקילוחו מתחיל מן ה _____ ואילך, לכן נחשב הירדן כנהר 'המזנק מן הבשן'.

מהיכן היה מתחיל נהר הירדן לזרום? מחלקו של _____ - ממערת " _____ "

שהיתה בעיר "לשם" שהיא בחלקו של דן, שנאמר: "ויקראו ל _____ דן"...

פירוש ב': "יִזְנֶק מִן הַבָּשָׂן" - כמו שנהר בירדן המזנק מן ה _____ מתחלק בתחילה

ל _____ חלקים, כך שבטו של _____ נטלו נחלה ב _____ מקומות שונים בארץ ישראל.

היכן נטלו שבט בן נחלתם בתחילה? ברוח _____ - _____ של ארץ ישראל.

מהו שם המקום שאלו חלקם בתחילה? "_____ " והערים שסביבותיה.

מדינת שבת בן הוסיף וכבש עוז חלק אנהלתו? _____

עם מי נלחמו שבת בן וכבשו את שחם? עם _____ - שהיא _____

באיזה צד של ארץ ישראל היתה נחלתם הנוספת? ברוח _____ -

של ארץ ישראל.

נַפְתָּלִי

"וּלְנַפְתָּלִי אָמַר נַפְתָּלִי שִׁבְעַתְּ רְצוֹן וּמִלֵּא בְרַכַּת ה'"

"שבע רצון" - שהיתה ארצו _____ - משביעה כל _____

יושביה ע"י פירותיה המבורכים.

"יָם וְדָרוֹם יִרְשָׁה"

איזה ים נפל בחלקו של נפתלי? _____

איזה חלק ירש בצמוד לים? _____ - בדרומה של ה _____

לצורך מה היה צריך נפתלי גם את חלק זה? _____

איזה מילה לא נאמרה בלשון עבר אלא בלשון ציווי? _____

אֲשֵׁר

"וּלְאֲשֵׁר אָמַר בָּרוּךְ מִבְּנֵי אֲשֵׁר"

במה נתברך אשר יותר מכל השבטים? _____ (ספרי)

מה אומר רש"י על דברי הספרי? _____

"יהי רצוי אָזוֹיו" במה היה שבט אשר רצוי - מתרצה לאחיו?

פירוש א': _____

מה אָחיו נתנו לו תמורת השמן שסיפק להם? _____

פירוש ב': _____ - שכולם היו חפצים להתחתן עמהם.

מדוע מלכיאל בן בריעה בן אשר נקרא "אָבִי בְרָזִית"? _____

"וְטָבַל בַּשָּׁמֶן רִגְלוֹ"

מה לומדים מטבילת רגליהם של שבט אשר בשמן? _____

"בְּרֹזֶל וְנֹזֶשֶׁת מְנַעֲלָה"

פירוש א': שהיו _____ של ישראל יושבים בערי ה _____ (על גבולה של א"י) ו _____ אותה

כדי של יוכלו ה _____ להיכנס בה, והיתה הארץ שמורה כאילו היא סגורה ב _____

ובריחים של _____ - וזהו "בְּרֹזֶל וְנֹזֶשֶׁת מְנַעֲלָה". (מנעליך מלשון _____)

פירוש ב': משה בירך את ישראל שתהיה ארצם _____ (מוקפת) בהרים שחוצבים מהם

לפי פירוש זה מדוע ברכה זו מופיעה דווקא בברכת אשר? _____

"וּכְיִמְיָךְ דָּבָאָךְ"

פירוש א': "וּכְיִמְיָךְ" – כמו הימים שהם _____ לך - בתחילת ימיך שהם בימי נעורייך (שאז כוחך במוטננד), **"דָּבָאָךְ"** - כך יהיו ימי _____ טובים בחוזק ובבריאות.

מדוע ימי הזקנה נקראים "דָּבָאָךְ"?

פירוש ב': "וּכְיִמְיָךְ" - כמו הימים שהם _____ לך - כלומר, כל הימים שישראל יעשו את

_____ של _____, כך יהיה בימים אלו - **"דָּבָאָךְ"** - שכל הארצות יהיו _____ (מזרימות)

כסף ו _____ לארץ ישראל – כדי לקנות מהם _____ שא"י התברכה בהם.

אִין כָּ-קַל יִשְׂרוּן

מי זה "ישורון"?

מה פונה משה לישראל ואומר להם? *זע אלך ישורון*

"רִכַּב שָׁמַיִם בְּעֹרֶךְ" - ה' הרכב בשמיים הוא אותו _____ שבעזרך.

"וּבְגָאוֹתוֹ שִׁזְזָקִים" - בגדלותו וברוממתו הוא מתעלה ורוכב " _____ " (מתעלה ושוכן בשמי השמים)

"מְעַנֶּה אֶלְקֵי קָדָם" - מי הם המשמשים "מְעַנֶּה" (מעון - דירה) לה' יתברך? _____

מדוע ה' נקרא **"אֶלְקֵי קָדָם"**? _____, וברר לו את ה _____ למקום

שבתו ומעונו.

"וּבִתְנוֹזַת זְרַעַת עוֹלָם"

ומתחת מעונתו כל בעלי _____ (בעלי הכח) שבעולם שוכנים.

מי הם הגיבורים שנקראים "זרועות עולם"? _____ - סהיו

תוקפו וגבורתו של _____, ומכיון שהקב"ה שוכן בשמים והם נמלאים תחתיו, לפיכך על

כרחם הם _____, וכוחם _____ מפניו, כיון שלעולם אימתה _____ על ה _____ ממנו. והוא - הקב"ה השוכן בשמים שהכח וה _____ שלו הוא אותו הקל שבזרד.

"וַיִּזְרַע בְּמִצְרַיִם אוֹיֵב וַיֹּאמֶר הַשְּׂבִי"ד"

הקב"ה _____ את האויבים מפניך ואומר לך _____ אותם.

"וַיִּשְׁכַּן יִשְׂרָאֵל בְּטוֹן בְּדָד" לאחר שגירש הקב"ה את האויבים, ישראל יכולים לשבת בארצם _____ ולא צריכים _____

"עֵינַי יַעֲקֹב אֶל אֶרֶץ דָּוָן וְתִירוֹשׁ"

כעין הברכה שבירכם יעקב "וְהָיָה אֶלְקִים _____ וְהָשִׁיב אֶתְכֶם אֶל אֶרֶץ _____" - שכיון שהקב"ה יהיה עמם לא יהיו עזובים אלא ישבו " _____ בְּדָד" בלא פחד.

ואין הלשון "בְּדָד" - כמו "בְּדָד" שאמר _____ - "בְּדָד יִשְׁבְּתִי" (שזה בגלל צער ואבילות).

"אֵף שָׁמַיִם יַעֲרְפוּ טָל" מה הפירוש "יַעֲרְפוּ"? _____.

מה הוסיף כאן משה רבינו בברכתו במה שאמר "אֵף שָׁמַיִם יַעֲרְפוּ טָל"...? שאף ברכתו של _____ תהיה נוספת על ברכתו של _____ - "וַיִּתֶּן לָךְ הָאֱלֹקִים מְ _____ הַשָּׁמַיִם"....

לאחר שבירק נשה כל שבט ושבט ופרט להם הברכות אחר
נשה ל' ישראל: "נה ל' _____ לכם (עזר ברכות) - "אֲשֶׁרֶיךָ יִשְׂרָאֵל"

כלל הדבר (סיכום הדברים) - _____ שלכם!"

"בִּי כְמוֹךָ עִם זֵוִשֵׁעַ בְּה' (שתשועתך תלויה רק ב _____ שהוא) בְּמִצְוֵי עֲוֹרָךְ (מגן עליך ועוזר שלא

תבוא עליך רעה) וְאֲשֶׁר זָוַרְבַּ גְּאֻתְךָ (הקב"ה הוא החרב שתתגאה בו על כל אויביך)

"וַיִּכְזֹּזוּ אֲבוֹתֶיךָ לָךְ"

אלו אויבים ירמו ויערימו על ישראל כדי שלא יהרגו? כגון _____

שהערימו על _____ ואמרו "מארץ _____ באו _____"....

"וְאַתָּה עַל בְּמוֹתֵימוֹ תִּדְרֹךְ"

היכן ראינו שישראל דרכו והכניעו את גדולי ומלכי אויביהם והשפילו גאוותם?
 שנאמר: "_____"

(זה היה לאחר שלכד יהושע את חמשת מלכי כנען וציווה על קציני המלחמה לדרוך על צווארם כדי להשפילם)

"וַיַּעַל מֹשֶׁה בְּעֵרְבַת מִזְבֵּחַ אֶל הַר זָבוּ רֹאשׁ הַפְּסָגָה אֲשֶׁר עַל פְּנֵי יְרוּזוֹ"

מה לומדים מהמילה "וַיַּעַל" – שמשמעו עליה אחת?

"וַיִּרְאֶהוּ ה' אֶת כָּל הָאָרֶץ אֶת הַגִּלְעָד עַד הַיַּם"

מה הראה ה' למשה בארץ ישראל?

אלו שני צברים הראה ה' למשה שיהיה עם שבט בן ?

- א. _____
- ב. _____

"וְאַת כָּל נְפֹתַי"

אלו שני צברים הראה ה' למשה שיהיה עם שבט נפתלי ?

- א. _____
- ב. _____

"וְאַת אֶרֶץ אֶפְרַיִם וּבְמִנְשֵׁה"

א. את מי הראה ה' למשה משבט אפרים? _____ עם מי נלחם? _____

ב. את מי הראה ה' למשה משבט מנשה? _____ עם מי נלחם? _____

והראה לו את ארץ אפרים ומנשה בשלוותה וב_____.

"וְאֵת כָּל אֶרֶץ יְהוּדָה"

אלו שני דברים הראה ה' למשה שיהיה עם שבט יהודה וארצו?

- א. הראהו ב _____ וב _____ .
 ב. הראהו את _____ - ואת ניצחונם במלחמותיהם.

"עַד הַיָּם הָאֲחֵרוֹן"

מה הפירוש "הים האחרון"?

פירוש א': _____ - שאותה הראה ה' למשה בשלוותה ובחורבנה.

פירוש ב': אל תקרי "האחרון" אלא "האחרון" – שהראה ה'

למשה את _____

"וְאֵת הַנֶּגֶב"

פירוש א': זו _____ - שאותה הראה ה' למשה.

פירוש ב': שהראה ה' למשה את _____, ששם קבורים האבות. שהעיר

חברון שבה נמצאת המערה סמוכה היא ל"נגב" שנאמר: "וַיַּעֲלוּ בְּ _____ וַיָּבֹא עַד _____"

"וְאֵת הַכֶּכֶר בְּקֵעַת יְרוּזוֹ עִיר הַתְּמָרִים עַד צֶעַר"

מה לומדים ממילים אלו – שהראה ה' למשה? _____

שנאמר: "בְּ _____ הִיָּרְדֵן יֵצֵקִים הַמֶּלֶךְ בְּמַעְבַּה הַ _____"

וַיֹּאמֶר ה' זֹאת הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וְלִיעֲקֹב לֵאמֹר לְזֶרְעֶךָ

אֶתְנַנֶּה הָרְאִיתִיךָ בְּעֵינֶיךָ וְשָׂמָה לֹא תַעֲבֹר:

מצוה מראה ה' למה את הארץ שהולך לנתת לישראל? _____

"וַיָּבֹט שָׁם מִשָּׂה עֶבֶד ה' בְּאֶרֶץ מוֹאָב"...

אי כתב את שמות הפסוקים העוסקים בפטירת משה?

נהלקו בזה חכמים:

לפי רבי יהודה: עד כאן, את התורה כתב _____, מכאן ואילך כתב _____.

מאוס סובר כב רבי יהודה? _____

לפי רבי שמעון (ס"א רבי מאיר): מכאן ואילך היה _____ אומר, ו _____ כותב אותם בדמע.

מאוס סובר כב רבי שמעון? _____

"וַיָּבֹט... עַל פִּי ה'"

באיזה אופן נפטר משה? _____ (ולא ע"י מלאך המוות)

"וַיִּקְבֹּר אֹתוֹ בְּעֵי בְּאֶרֶץ מוֹאָב מוּל בַּיִת פְּעֹר וְלֹא יָדַע אִישׁ אֶת קְבֻרָתוֹ עַד

הַיּוֹם הַזֶּה"

מי קבר את משה (לפי פירוש א' ברש"י)? _____

מה רבי ישמעאל סובר? _____

לפי רבי ישמעאל איזו מילה לא מובנת? "וַיִּקְבֹּר" _____ (שמשמע שמישהו אחר קבר אותו ולא הוא את עצמו)

אלא שזהו אחד מ _____ (מלשון "אותו") שהיה דורש רבי ישמעאל שכתובים כלפי עצמו

(כמו כאן שמשה קבר את עצמו ונאמר "ויקבור אותו") ולא מדובר כלפי אחרים כמשמעות המילה כפשוטה.

"מוּל בַּיִת פְּעֹר"

מדוע מוזכר כאן קבורתו של משה על פי סימן מקום של עבודה זרה? ללמדנו ש _____

וקברו של משה רבינו _____

הוא אחד מ(עשרת) הדברים (המופלאים) שנבראו ב _____

"וּבִישָׁה בֶּן מֵאָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה בְּמוֹתוֹ לֹא כָהֳתָה עֵינָיו וְלֹא נָס לָחוּז" .

בן כמה היה משה בפטירתו? _____ .

גם לאחר שמת "לא" _____ עֵינָיו" - לא נהפך תואר _____ . (שלא היה נראה כמת)

"וְלֹא נָס לָחוּז"? לא סרה ממנו ה _____ - כלומר לא שלט בו _____ כדרך המתים.

"וַיִּבְכּוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת מֹשֶׁה" ...

כמה ימים בכו בני ישראל על משה? _____ .

מה השוני בבכי על פטירת אהרון מהבכי על פטירת משה?

בפטירת משה: א' בכה? _____ . שנאמר: " _____ "

בפטירת אהרון: א' בכה? _____ . שנאמר: "ויבכו את אהרון... כל

בית _____" - לרבות ה _____ וה _____ .

מדוע על פטירת אהרון בכו גם הזכרים וגם הנקבות? _____

מי הנהיג את ישראל אחר משה רבינו? _____ .

"וְלֹא קָם נָבִיא עוֹד בְּיִשְׂרָאֵל כְּמֹשֶׁה אֲשֶׁר יָדָעוּ ה' פְּנִים אֶל פְּנִים"

מה היה מיוחד בזיווי השי"ת בנבואה אל משה *אלה כעאר הנביאים?*

שהיה ליבו _____ בו (כלומר, שהיה רגיל ומקורב להשי"ת) ומדבר אל ה' בכל עת ש _____ .

העתק מרש"י:

מאלו פסוקים רואים שמשה היה מדבר אל ה' בכל עת והנבואה היתה שורה עליו בכל זמן

שרצה? "ועתה" _____ , "עמדו" _____ "

"לְכַל הָאֶתֶת וְהַמּוֹפְתִים... וְלְכַל הַיָּד הַזּוֹזָקָה"

אלו שזו צבריים (חוץ מהנבואה) כתוב בפסוקים "א-ה שלם בהם אל אחז אל השתווה למה רבין ברזלתו?

א. _____

ב. "ולכל היד הזוזקה" – שמשה קיבל את _____ (שהיה משקלם עצום)

ג. "ולכל המורא הגדול" – ה _____ והגבורות שעשה משה לישראל ב _____ הגדול וה _____

... "אשר עשה בישה לעיני כל ישראל"

על איזה מעשה רמזה כאן התורה שעשה משה "לעיני כל ישראל"?

_____ (כשראה שישראל חטאו בעגל) שנאמר: "וַאֲתַפֵּשׁ בְּשִׁנִּי

הַלְּחֹת וְאֶשְׁלַכְם מֵעַל שְׁתֵּי יָדַי וְאֶשְׁבְּרֵם" _____

מאיזה פסוק אנו לומדים שהסכימה צעת הקב"ה לצעתו של משה עבר

הלוחות? שנאמר: "הַלְּחֹת הָרִאשׁוֹנִים אֲשֶׁר _____" - עיבחו הקב"ה על

מעשיו ואמר לו: " _____"

חזק חזק ונתחזק!

התקבל מ"חומש בהבנה"

d1234@okmail.co.il

בא"י זה נא לקבל אי"ה סכומים

משנה \ חומש \ הלכה

לזכויות הרבים - לציון סכום גניקות של רבן